

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Timofti Vladimir

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Buga Sergiu și de avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Stratan Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, în cauza penală în privința lui

Buga Sergiu Sergiu, născut la XXXXXX,
originar și domiciliat XXXXXX;

Stratan Vitalie Petru, născut la
XXXXXX, originar și domiciliat XXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 26.01.2016 – 27.07.2016;*
2. *Instanța de apel: 19.08.2016 – 07.03.2017;*
3. *Instanța de recurs: 12.05.2017 – 28.06.2017.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 27 iulie 2016, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal la 5 ani închisoare, pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termen de probă de 5 (cinci) ani, pentru fiecare.

S-a dispus încasarea în mod solidar din contul lui Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru în beneficiul lui Hanganu Alexandru prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 700 (șapte sute) lei și în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare în sumă de 84 (optzeci și patru) lei.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru, la data de 13 decembrie 2015, aproximativ orele 05⁰⁰, prin înțelegere prealabilă și de comun acord, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, aflându-se pe adresa mun. Chișinău, str. XXXXXX, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului său, în timp ce discutau cu Hanganu Alexandru, i-au aplicat acestuia mai multe lovituri cu pumnii peste diferite regiuni ale corpului, doborându-l la sol.

Ulterior, Stratan Vitalie Petru împreună cu Buga Sergiu Sergiu, continuând intențiile sale infracționale, în timp ce Hanganu Alexandru se afla la sol, aplicând violență fizică nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei, Stratan Vitalie Petru în mod deschis a smuls de la ultimul gentuța personală, care se afla la el la preț de 200 lei, în care se aflau bani în sumă de 500 lei, buletinul de identitate, polița de asigurare medicală, cartela de pensionar și un card bancar de la SA „XXXXXX” toate pe numele său, după care cu bunurile materiale enunțate au părăsit locul comiterii infracțiunii, astfel cauzând părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 700 lei.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.3110/D din 24 decembrie 2015, lui Hanganu Alexandru i-au fost cauzate vătămări ușoare, creând la moment pericol real pentru viața lui.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal cu indicii calificativi: *tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru, recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal să le fie stabilită pedeapsa penală a câte 6 ani închisoare, pentru fiecare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivare apelului a invocat blândețea pedepsei aplicate inculpaților, care în opinia acuzatorului de stat nu este echitabilă faptei săvârșite, nu va restabili echitatea socială, nu va duce la corectarea condamnaților și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, deoarece instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpații au comis cu intenție o infracțiune gravă, cu cauzarea de daune considerabile părții vătămate.

În părerea procurorului, instanța de fond prin aplicarea pedepsei condiționate pentru săvârșirea infracțiunii de tâlhărie a deschis calea către un precedent judiciar greșit, pasibil a fi preluat de către instanțele naționale de același nivel. O atare stare de lucruri nu ar putea realiza efectiv scopul preventiv al legii penale/pedepsei penale, nici raportat la persoana inculpaților, nici la persoana unor potențiali infractori. Totodată, aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege, îi va favoriza pe inculpați să mai comită și în viitor acțiuni similare, iar de către alte

persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului criminal, diminuând astfel încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017 a fost admis apelul procurorului, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care lui Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru recunoscuți vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal i s-a stabilit pedeapsa de 6 ani închisoare, pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei închisorii aplicate lui Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru, calculându-se din data de 07 martie 2017, cu luarea sub arest din sala de judecată.

În rest, dispozițiile hotărârii contestate au fost menținute.

5. În motivarea soluției date instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpaților Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, cercetarea judecătorească s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, astfel legalitatea sentinței atacate a fost verificată sub aspectele de drept: dacă există erori procesuale și dacă măsura de pedeapsă este stabilită în limitele legii.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că, până la începerea cercetării judecătorești, inculpații, prin cerere scrisă personal, au solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, recunoscând săvârșirea faptei indicate în rechizitoriu și nu au solicitat administrarea de noi probe, iar instanța de fond prin încheierea protocolară din 14 iulie 2016 a dispus examinarea cauzei în procedură simplificată, în baza art. 364/1 Cod de procedură penală (f. d. 140).

Verificând legalitatea pedepsei aplicate în privința inculpaților, instanța de apel a constatat că, prima instanță incorect a reținut posibilitatea corectării și reeducării vinovaților fără izolarea de societate, aplicând prevederile art. 79 și art. 90 Cod penal, or, în speța dată nu sunt aplicabile, menționând că potrivit normei penale (art.79 Cod penal), se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului. Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale. Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei,

precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate - I, II (persoana cu dezabilități severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră). În cazul stabilirii unor asemenea împrejurări, instanța de judecată este obligată să indice în sentință care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art.79 Cod penal. Instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

Instanța de apel a subliniat că, instanța urma să identifice circumstanțe (ța) excepționale (ă) pentru stabilirea unei pedepse sub limita minimă sau altă pedeapsă mai blândă și alte circumstanțe importante care ar permite condamnarea cu suspendarea pedepsei, însă în speță asemenea circumstanțe n-au fost constatate, or, aceleași circumstanțe apreciate de către instanța de judecată ca atenuante, nu mai pot fi considerate și ca excepționale, deoarece au fost reținute ca circumstanțe atenuante obișnuite și nu careva excepționale. Căința sinceră a inculpaților, caracteristica pozitivă de la locul de trai, vârsta tânără nu pot fi considerate ca circumstanțe excepționale, fiind circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, care pot fi puse la baza unei pedepse prin prisma art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a conchis că, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se califică ca infracțiune gravă, săvârșită cu intenție, din interese materiale, ajungând la o concluzie eronată precum că, inculpații se vor corecta fără a executa real pedeapsa închisorii, or, scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința lui Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru nu poate fi atins decât prin aplicarea pedepsei penale sub formă de închisoare, cu excluderea art. 79, 90 Cod penal, fiindu-le stabilită o pedeapsă, prin prisma art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală, legală, adecvată, proporțională și pasibilă de a influența comportamentul ultimilor.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 04 aprilie 2017, este atacată cu recursuri ordinare de avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Buga Sergiu, la data de 02 mai 2017, și de avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Stratan Vitalie, la data de 04 mai 2017.

6.1. Avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Buga Sergiu, invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești în speță, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să se dispună rejudecarea cauzei în instanța de apel, în cazul în care eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În susținerea solicitării sale indică următoarele argumentele:

– ilegalitatea pedepsei aplicate de către instanța de apel, care nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei (art.75 Cod penal), menționând

că instanța de apel a găsit de cuviință aplicarea și recunoașterea doar a circumstanțelor agravante, chiar dacă nu le-a menționat în hotărârea sa, *fără ca ele fie stabilite în ședință de judecată drept agravante și fără a le indica în partea descriptivă a sentinței*;

– instanța de apel a făcut trimitere doar la circumstanțe de individualizare a pedepsei în sensul atenuării acesteia și care cad sub incidența art.76 alin.(2) Cod penal, fiind recunoscut în partea descriptivă în acest sens : consimțământul victimei, motivul de compătimire cu care a acționat vinovatul, întreținerea părinților inapți de muncă;

– consideră că, infracțiunea săvârșită de către ambii condamnați nu este caracteristică semnelor infracțiunii prevăzute de dispozițiile art.188 Cod penal, ci mai degrabă celei prevăzute de dispozițiile art.187 Cod penal (notificând dispozițiile acestor infracțiuni), astfel că, instanța contrar prevederilor art.364/1 Cod de procedură penală a admis cererile inculpaților de a examina cauza în procedura simplificată, or, *insuficiența probatoriului sau contrazicerile depistate*, atât în cadrul cercetării judecătorești, cât și cele acumulate în cadrul UP, nu poate fi complinită sau acoperită prin declarația inculpatului de recunoaștere a faptelor. *Când această condiție nu este îndeplinită, instanța va respinge cererea de judecare a cauzei în procedura simplificată*;

– instanța de apel, prin prisma dispozițiilor art. 413-414 ale Codului de procedură penală urma să stabilească corectitudinea examinării cauzei penale de către prima instanță în procedura simplificată potrivit regulilor generale stabilite, atunci când împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării în procedura simplificată părțile au exercitat calea de atac a apelului, **nu sub aspectul** individualizării pedepsei, ci în aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364/1 ale Codului de procedură penală, totodată, menționând că, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin. (1) și (4) ale Codului de procedură penală. În situația în care instanța de apel va constata că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate a fost viciată din motivul că se constată că în cadrul urmăririi penale au fost încălcate grav normele imperative din codul de procedură penală care, în cadrul procedurii precedente au afectata hotărârea atacată, instanța de apel, la fel, conducându-se de prevederile art.409 alin. (2) Cod de procedură penală, urmează să caseze sentința și să judece cauza după regulile generale prevăzute pentru prima instanță.

6.2. Avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Stratan Vitalie, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului indică ilegalitatea pedepsei aplicate de către instanța de apel, considerând că este prea aspră pentru acțiunile comise de inculpatul Stratan Vitalie, deoarece nu s-a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, menționând că, inculpatul a recunoscut pe deplin vina, s-a căit sincer de cele comise,

a conștientizat consecințele unei fapte contraindicate de legea penală, a colaborat din start cu organul de urmărire penală, precum și a acceptat soluționarea cauzei în baza probelor acumulate în cursul desfășurării procesului penal, a manifestat un comportament adecvat și diligent față de organele de drept. Nu în ultimul rând, a recunoscut acțiunea civilă, mereu și-a exprimat predispunerea de a recupera prejudiciul cauzat prin infracțiune, are o vârstă tânără, se caracterizează pozitiv la locul de trai și de muncă, precum și a solicitat instanței acordarea unei șanse de resocializare. Totodată Stratan Vitalie este invalid de gr. II, astfel încât, aflarea acestuia în detenție afectează grav și starea sănătății.

În opinia apărării, la adoptarea soluției privind condamnarea cu executarea reală a pedepsei, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că privarea de libertate constituie pentru orice individ o situație de amplă rezonanță în modul său de viață, atât pe durata detenției, cât și după aceea în libertate. Efectele limitării libertății perturbă evoluția normală a personalității, creează condiții pentru apariția și amplificarea unor perturbări psihice și psihosociale, afectând întreaga personalitate, punându-și amprenta asupra întregului comportament, iar lipsa libertății marchează profund viața indivizilor și relațiile lor sociale.

Pe această linie de considerente, avocatul recurent conchide că, privarea de libertate a condamnatului, la caz, nu-și va atinge scopul în sensul art. 61 din Codul penal, dar dimpotrivă, va avea un efect invers exprimat prin afectarea gravă a psihicului condamnatului, precum și plasarea acestuia în dificultate vizavi de reacția social instituționalizată față de infractori.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, solicitând inadmisibilitatea acestora, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

8.1. Colegiul penal, analizând conținutul recursurilor declarate de avocații recurenți, consideră, că alegațiile acestora sunt nefondate și în acest sens se menționează că, judecarea cauzei penale vizate în recursurile ordinare a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364/1 Cod de procedură penală, astfel, că prima instanță corect a concluzionat asupra vinovăției inculpaților Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal.

Ulterior, instanța de apel, judecând apelul declarat de procuror, a verificat îndeplinirea de către prima instanță a cerințelor dispozițiilor art. 364/1 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, constatând că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate nu a fost viciată, însă a concluzionat

că incorect a fost stabilită pedeapsa de către prima instanță, care a aplicat eronat prevederile art. 79 și 90 Cod penal, deși în viziunea instanței de apel acestea nu sunt aplicabile speței date, reieșind din circumstanțele cauzei.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a casat hotărârea primei instanțe în partea stabilirii pedepsei, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul, că argumentele invocate de recurenți în partea aplicării pedepsei inculpaților pentru săvârșirea infracțiunii imputate, au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în instanța de apel, și asupra acestora instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată.

8.2. Referitor la alegațiile avocatului Barbaroș Mihail în numele inculpatului Buga Sergiu, invocate ca temeiurile de recurs prevăzute de art.427 alin. (1) pct.8) și pct.12) Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, sau faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul penal menționează că, potrivit art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel, or, potrivit materialelor cauzei, hotărârea primei instanțe a fost atacată cu apel doar de acuzatorul de stat privind blândețea pedepsei, iar inculpații sau avocații acestora nu au declarat apeluri. Astfel, instanța de recurs nu se va expune asupra temeiurilor indicate supra.

Totodată, Colegiul penal consideră necesar de a reitera faptul că, cauza în prima instanță a fost examinată în procedură simplificată, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, astfel că, împotriva sentinței adoptate de prima instanță pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, inculpatul și procurorul pot exercita calea de atac a apelului, dar numai sub aspectul procedurii și individualizării pedepsei, inculpatul neputând renunța la opțiunea de a fi judecat potrivit procedurii simplificate.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate, deoarece instanța de apel corect a individualizat pedeapsa stabilită inculpaților Buga Sergiu și Stratan Vitalie, care în viziunea Colegiului penal este echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de

art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursurile ordinare, declarate de avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Buga Sergiu și de avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Stratan Vitalie se declară inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Buga Sergiu și de avocatul Dilion Dorina în numele inculpatului Stratan Vitalie împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, în cauza penală în privința lui **Buga Sergiu Sergiu și Stratan Vitalie Petru**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **28 iulie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Timofti Vladimir